

[Ministeren for handel, industri og søfart.]

Førstebehandlingen af lovforslaget samt den grundige udvalgsbehandling, der nu har fundet sted, har imidlertid klart vist, at der ikke kan samles flertal i det høje ting for gennemførelsen af et avancestop, hverken i den foreslåede form eller i andre former. Når jeg alligevel har ment at kunne tiltræde de af flertallet stillede ændringsforslag, er det, fordi jeg er af den opfattelse, at lovforslagene også i den form, de vil få efter vedtagelsen heraf, indeholder meget væsentlige fremskridt i forhold til gældende lov. Der må lægges den største vægt på gennemførelsen af såvel bestemmelserne om større offentlighed omkring prisdannelser som af den foreslåede forlængelse af monopollovens § 24.

Enkelte af de ærede ordførere har i dag rejst det spørgsmål, om jeg ved fremsættelse af de to lovforslag har været med til at bryde de almindelige regler for, hvad der er god parlamentarisk skik. Man henviser til, at monopolloven kun er et år gammel, og at den blev vedtaget ved et forlig mellem de fire gamle partier. Afgørende for dette spørgsmål må efter min mening være, om forudsætningerne i dag er væsensforskellige fra de forudsætninger, hvorunder det pågældende lovforslag blev fremsat og vedtaget. Da monopollovsforslaget første gang fremsattes i det høje ting, var situationen den, at priserne var nedadgående, og det gjaldt såvel engros- som detailpriserne. Da lovforslaget anden gang fremsattes i oktober 1954, var dette prisfald afløst af en svag prisstigning. Baggrunden for forslaget tilblivelse og vedtagelse var altså faldende og senere nogenlunde stabile priser. Men hvordan har udviklingen så været i det år, der er gået siden lovens vedtagelse? Fra marts 1955 til april 1956 er pristallet steget med ikke mindre end 26 points. Jeg mener derfor, at jeg har været ikke alene berettiget til at tage spørgsmålet om supplerende lovgivning op, men at jeg også har haft pligt til at følge udviklingen og pege på, om denne tilsiger ændringer i den bestående lovgivning på disse områder.

Det glæder mig derfor, at der har kunnet skabes flertal for at fastholde prisstoppet i monopollovens § 24 indtil den 1. juli 1958.

§ 2, stk. 1, i ændringsforslaget til lovforslaget om priser, hvorefter det påhviler

monopoltilsynet i samarbejde med vareinspektoratet at søge priserne her i landet belyst i forhold til tilsvarende priser i udlandet, har jeg kunnet tiltræde. Jeg vil gerne understrege, at den problemstilling, der er rejst i denne paragraf, ikke er ny for regeringen, idet man indenfor administrationen allerede har haft et samarbejde i gang mellem direktoratet for vareforsyning og monopoltilsynet — dette samarbejde er understreget ved, at direktøren for vareinspektoratet sidder som næstformand i monopoltilsynet — og man har allerede haft en række prisundersøgelser, således vedrørende gulvklude, handsker og margarineolie. Disse undersøgelser har dokumenteret, hvor vanskeligt det er at stille materialet op på en sådan måde, at såvel produceren som importøren kan tilslutte sig undersøgelsens resultater, og selvom en sådan tilslutning ikke bør kræves, vil det dog være naturligt, at man søger kontakt med de sagkyndige kredse for at få de bedst mulige undersøgelsesresultater frem.

Man står ved disse undersøgelser overfor mange problemer, bl. a. sammenligning af varetyper, varekvaliteter, leveringsvilkår og service, og disse sammenligninger kan være vanskelige; jeg vil ikke med dette sige, at man ikke skal give sig i kast med opgaven, men blot advare imod, at man stiller for dristige forventninger til resultaterne. Når man skal drage konsekvenserne af en sådan prissammenligning — det er også svar til det ærede medlem hr. Tholstrup — må man være opmærksom på, at hensynet til den indenlandske prisudvikling ikke kan være eneafgørende, sålænge forholdene tvinger os til at tage vidtgående hensyn til udviklingen på betalingsbalancen, ligesom de handelspolitiske interesser kan spille ind ved importens tilrettelæggelse. Det er indlysende, at den importregulering, der er nødvendig af valutariske grunde, ikke bør kunne misbruges til opnåelse af urimelige priser og avancer på det indenlandske marked; men hensynet til prisudviklingen må altså afvejes overfor hensynet til valutastillingen.

Hvis jeg til slut skal prøve at resumere, hvorfor jeg trods alt har kunnet tiltræde lovforslagene i den skikkelse, de nu vil få, kan jeg sige, at det først og fremmest skyldes, at prisstopbestemmelserne i monopol-